

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 28. decembra 1933.

Štev. 148.

Posledice nejasnih deviznih predpisov

Te dni pregleduje v Sloveniji poseben odposlanec finančnega ministrstva poslovanje denarnih zavodov ter trgovcev z devizami. Proti temu pregledovanju ni mogoče nič ugovarjati, pač pa proti kaznim, ki jih finančno ministrstvo nato izreka. Kajti te kazni — in vse so zelo visoke — zadevajo navadno ljudi, ki sploh nikdar niso imeli niti najmanjšega namena, da bi kršili devizne predpise, ki so se naravnost trudili, da čim bolj zadoste vsem deviznim predpisom, ki so pa sedaj kaznovani dejansko le zato, ker so naši devizni predpisi tako nepopolni in tako nejasni, da niti bančni strokovnjaki niso dostikrat vedeli, kako naj postopajo.

Tako poznamo, ko je bil kaznovan za 100.000 Din lastnik podjetja, ki v današnji krizi že itak komaj živi. »Greh« tega podjetnika je bil v tem, da je plačal tujo tvrdko, ki mu je nabavila za njegovo podjetje neobhodno potrebno blago, po zagrebški podružnici Poštne hranilnice, ker je imela ta tvrdka pri njej svoj čekovni račun. On pa sploh ne bi smel plačati, ker bi se tudi to plačilo smelo izvršiti le po Narodni banki. In ker je znašalo plačilo nekaj nad 30.000, je bil tudi obsojen s trikratnim zneskom.

Po naših deviznih predpisih je morda ta kazen mogoča, toda kljub temu je absolutno napačna. Kajti kaznovani podjetnik je le nakazal plačilo, ni ga pa tudi izvršil, temveč tega je izvršila Poštna hranilnica, ki pač mora vedeti, če sme plačilo izvršiti ali ne. Če se sploh more v tem primeru govoriti o krivdi, potem bi ta padla kvečjemu na Poštno hranilnico, ne pa na podjetnika.

Sploh je treba upoštevati, da večina vseh podjetnikov izvršuje svoja plačila le po denarnih zavodih in da je vsak podjetnik prepričan, da denarni zavod odgovarja za način, kako se nakazilo izvrši. Vsak podjetnik je prepričan, da je s tem, ko je izvršil plačilo po denarnem zavodu in zadostil vsem zahtevam denar. zavoda, zadostil tudi vsem deviz. predpisom. In ker plačuje za izvrševanje teh svojih nakazil tudi posebne pristojbine, je upravičen, da tako misli. Sedaj pa nakrat pada nanj odgovornost. Je to popolnoma nemogoče stališče.

Cujemo, da so tudi nekatera naša lesna podjetja v nevarnosti, da bodo kaznovana. Tudi pri njih gre za »grehe«, ki sploh ne bi bili mogoči, če bi bili devizni predpisi jasni, da bi jim ljudje mogli zadostiti. Nikakor ne gre, da naj plačujejo sedaj kazni za nejasne predpise lesni trgovci! Ze itak so ti v tako težkem položaju, da se je treba kar odkriti pred njih sposobnostjo in žilavostjo, da sploh vzdrže v tej krizi. In sedaj naj še prenašajo udarce od strani, od katere bi po vsej pravici smeli zahtevati ne le razumevanje, temveč tudi največje pospeševanje in najpopolnejšo zaščito. Saj so vendar lesni trgovci glavni vir deviz, ki prihajajo v državo in sedaj naj bodo za to svoje delo še kaznovani. Ali mar niso dovolj kaznovani s tem, da morajo z izgubo oddajati svoje devize!

Vse, kar je prav! Priznavamo, da je treba gledati na to, da se predpisi izvajajo in ne ugovarjamo, če se kaznujejo oni, ki jih hote kršijo. Ne gre pa, da bi bili kaznovani ljudje, ki so objektivno brez krivde, ki so hoteli zadostiti predpisom, a niso mogli, ker so ti predpisi nejasni in nepopolni. Samo za takšne prestopke pa gre v ogromni večini v Sloveniji in to se mora upoštevati. Nikakor pa ne gre, da bi se z neupoštevanjem tega uničevala še ona trgovina, ki je danes še ostala.

Najprej treba poskrbeti, da bodo devizni predpisi jasni, da jih bo mogel vsak razumeti, da se bo mogel vsak po njih ravnavati in da z njimi ne bo sploh vsaka trgovina onemogočena, potem pa so šele

Gospodarstva v okovih

Devizni predpisi ubijajo mednarodno trgovino

Pod gornjim naslovom je objavila »Politika« na uvodnem mestu izpod peresa Jovana Mihajlovića članek, ki zasluži, da se seznanijo z njim tudi naši bralci.

»Današnja doba bo zapisana v gospodarski zgodovini kot najbolj nerazumna. Iz enega gospodarskega jezika, čegar abeceda se glasi: moderno gospodarstvo ne more živeti brez mednarodne trgovine, je napravljenih brez števila jezikov, da se svet več ne razume, kakor v dobi Babilonskega stolpa. Mednarodna trgovina je obsojena na smrt, predno pa izdihne, mora prenesti še najbolj krute muke. Sodobne omejitve, s katerimi se ovira trgovina med narodi, se glase: previsoke carine, uvozni kontingenti in devizne omejitve. Hočejo udušiti mednarodno trgovino, ono trgovino, ki je izrgala narode iz divjaštva, primitivnosti, revščine in bede ter jih dvignila na stopnjo bogastva in kulture. Kakšen paradoks! Nad vse veliki kapitali so bili vloženi in v največje nevarnosti so bila izpostavljena človeška življenja, da se prederejo tuneli, presekaajo kanali, najdejo najhitrejša prevozna sredstva, vse to le s tem namenom, da bi se narodi približali, sedaj pa se isti narodi obdajajo s kitajskim zidom!

V zadnjih letih so bila do virtuoznosti izpopolnjena vsa sredstva za uničevanje mednarodne trgovine. Najbolj popolna sredstva v ta namen so brez dvoma devizne omejitve. Ko so v juliju 1931 vsled kreditne panike nastale nagle odtegnitve kratkoročnih kreditov iz dežel srednje Evrope, se je ustavilo izdajanje deviz najprej v Nemčiji, potem pa v Avstriji, kar je potegnulo za seboj celo serijo deviznih predpisov v raznih drugih državah. To so bili ukrepi stiske in kot takšni tudi razumljivi. Kajti tako hitre odpovedi kreditov v velikih zneskih bi morale v resnici imeti to posledico, da bi ostale posamezne države brez devizne podloge. Toda, to je bilo pozneje povod, da se devize ne dajo niti za blago, ki se uvaža in od česar živi toliko trgovcev zlasti v deželah, v katerih je trgovina razvita.

To se je delalo in se dela zato, da bi se z zboljšanjem trgovinske bilance zboljšala tudi deficitna plačilna bilanca. Kajti cilj deviznih omejitev je čim manjši uvoz in čim večji izvoz, da bi se s tem dosegla čim večja aktivnost trgovinske bilance in s tem čim več deviz. Toda, kaj se dogaja? Vsako omejevanje uvoza avtomatično zmanjšuje izvoz, ker z ozirom na menjalni značaj gospodarstva vsake države more ena država izven svojih mej kupiti le toliko, za kolikor kupujejo pri njej izvoznega blaga druge države, ker je od tega odvisna njena kupna moč. Krčenje zunanje trgovine v državah z deviznimi omejitvami se kar očitno kaže. Če se primerjajo številke avstrijske zunanje trgovine iz l. 1930 z onimi iz l. 1932, se vidi, da sta se tako izvoz kot uvoz zmanjšala za več ko polovico. Nemčija je sicer dosegla, da je ohranila aktivnost svoje trgovinske bilance, zato pa se je zmanjšal obseg njene zunanje trgovine. Po poročilu nemškega Zavoda za gospodarska raziskovanja je bila svetovna trgovina v prvem polletju 1932, to je v dobi, ko so se morale pojaviti posledice deviznih omejitev, po vrednosti manjša za 34 % od one v letu 1931. S tem je dosegla stopnjo, ki je za 60 % nižja od najvišjega stanja v l. 1929 in za približno eno tretjino nižja od povprečnega obsega v letu 1913. V gotovi meri je tu vplivala tudi vsled krize zmanjšana potreba. Čez to mero pa je nastalo to silno zmanjšanje zu-

dopustne tudi kazni. Edino to stališče je pravilno in le to stališče je v skladu z interesi našega gospodarstva in s tem tudi države.

nanje trgovine očitno vsled rigoroznega otežkočevanja zamenjave blaga. Dolžniške države so parirale na ogromen odtok kapitala v upniške države s strogimi deviznimi predpisi. S temi se izvoz pospešuje, uvoz pa ovira. Upniške države so vsled tega imele ne samo občutljive izgube v svojem izvozu, temveč so bile vsled svojih višjih cen na svojem lastnem trgu vedno bolj pritiskane vsled forsiranega izvoza iz držav s slabim kapitalom in slabšo valuto. Zaradi tega so tudi one pričele delati ovire tujemu uvozu. Odtod splošno zmanjšanje obsega zunanje trgovine.

Kot trgovinsko-politični ukrep so torej devizne omejitve dejansko oster nož za obe strani. Pa niti kot valutno-politična odredba se niso izkazale devizne omejitve kot učinkovite. Kajti oni, ki smatrajo devizne omejitve kot koristen valutarni ukrep, izhajajo iz zmotne predpostavke, da je plačilna bilanca glavni činitelj valutarne stabilnosti. Globokejša teoretična raziskovanja — v katera pa se tu ne moremo spuščati — kakor tudi številni primeri iz gospodarstva posameznih držav, pa so pokazali, da more igrati plačilna bilanca v pogledu valute le neznatno vlogo. Nove izkušnje potrjujejo stare, da namreč more uničiti katerokoli valuto samo inflacija. Da so valute v državah z valutnimi omejitvami ohranile relativno stabilen tečaj, se ima pripisati samo dejstvu, da se ni

obenem zalezlo v inflacijo. Nasprotno pa niso mogli v Nemčiji takoj po vojni niti najstrožji devizni predpisi zaustaviti padca marke do ničle, ker je pošast inflacije požrla marko obenem z deviznimi predpisi.

Devizne omejitve imajo smisel le kot finančna odredba, to je kot sredstvo, da si fiskus priskrbi devize, ki jih potrebuje za plačila v tujini. Devizne omejitve so dejansko le tezaviranje deviz. Kakor ne more biti v notranjem življenju posla, dokler se denar tezavrira, tako tudi ne more biti posla v zunanji trgovini, če se devize tezavrirajo. Kakor hitro se prične tajati zamrznjenost po svetu — in vsi znaki kažejo, da bo to v kratkem, ker so se na splošno začele zboljševati gospodarske situacije — bodo devizne omejitve vržene v muzej — med staro orožje.

In če se bo v bodočnosti zopet pojavila kriza, potem treba vedeti, da se mednarodna trgovina ne sme omejevati, ker ona je zrak za narodna gospodarstva, ki se sicer v krizi zaduše. V zadnjem času se je tako mnogo grešilo, zlasti v območju mednarodnih trgovinskih odnošajev, prezrlo se je toliko preizkušenih načel politične ekonomije in tudi zdravega razuma, da je težko dati recept, ki more pomagati. Mislijo se je, da so en recept kliringi, toda spoznati se je moralo, da z njimi ni pomagano. Kajti ena napačna odredba povzroča drugo napačno, da nastaja cel sistem absurdnosti. Gospodarski organizem se nekoliko privadi tudi na to novo stanje stvari. Zaradi tega se mora vršiti vračanje v normalni in zdrav način funkcioniranja le postopoma in z veliko previdnostjo.

Reforma koledarja je gospodarska nujnost

Ze več let napovedujejo iz Zeneve reformo koledarja, da bi vladal po vsem svetu le en koledar in da ne bi različnost koledarjev motila vse gospodarsko življenje narodov. Skoraj vse gospodarske organizacije sveta so se že tudi izjavile za reformo koledarja in tudi že razne cerkve so pozdravile prizadevanje, da se uvede na vsem svetu enoten koledar, ki bi ostal vsa leta enak, ne pa se spreminjal z vsako spremembo meseca. Izdelani so bili tudi že načrti, ki naravnost idealno razdeljujejo leto na 13 enakih mesecev in pri tem je doseženo še to, da bi ne bilo nobenih spremenljivih praznikov več, temveč bi bil koledar vedno enak skozi vsa leta.

Kljub vsemu temu pa prenašamo še naprej neenakost koledarjev, kar zlasti občutimo v Jugoslaviji, kjer je v veljavi kar več koledarjev. Vsled tega v nekaterih krajih Jugoslavije praznujejo kar dvakrat božične praznike, dvakrat novo leto, dvakrat veliko noč in dvakrat tudi vse druge praznike, ki jih je vrhu tega vsled konservativnosti naših ljudi celo več, kakor pa jih cerkve predpisujejo. Tako v nekaterih krajih praznujejo skoraj ves mesec, da nastaja iz tega že resna gospodarska škoda. Kajti praznovanje ne pomeni le zmanjšanje zaslužka, temveč navadno tudi povečanje izdatkov, kar posebno v bogatejših krajih nekateri zelo temeljito dokazujejo.

Letos se ta neenakost koledarjev občuti še posebej, ker je že po enem koledarju preveč praznikov. Tako smo imeli letos dejansko dva sveta večera in božični prazniki so dejansko trajali tri dni. Drugo leto bo še slabše in bodo trajali kar štiri dni. Ob novem letu imamo zopet dva praznika in ob Sv. treh kraljih zopet. Malo preveč za sedanje slabe čase.

Posebno pa za ljudi, ki so plačani na dan. Tem ljudem vsak praznik zmanjšuje že itak borni zaslužek in ob velikih praznikih, ko izgube kar večdnevni zaslužek, pridejo v največjo stisko. A tudi vse drugo gospodarstvo nad vse trpi. Kajti režijski in vzdrževalni stroški trajajo tudi takrat, kadar se ne dela. Preveliko praznovanje

zato podraži produkcijo, kar zopet nujno škoduje vsemu gospodarskemu življenju.

Pa tudi za naše šolstvo imajo ti številni koledarji samo slabe posledice. Božične počitnice se zaradi različnosti koledarjev raztegnejo kar za en teden, da potrebuje mladina še enkrat toliko časa, da se zopet vživi v šolsko življenje. Od mladine se zahteva vedno več, a prilike za učenje ima vedno manj. Več ko štirinajst dni božičnih počitnic je preveč in to mora slabo vplivati na pouk.

Vse polno razlogov je za uvedbo enotnega koledarja, nobenega resnega pa ne za ohranitev sedanje koledarske zmešnjave. Zato je treba tudi začeti delati, da se uvede enotni koledar. To je sedaj tem bolj nujno, ker omogoča zblizanje z Bolgari, da se doseže sporazum tudi glede koledarja. Nad vse priporočljivo bi zato bilo, če bi trgovskim pogajanjem sledila tudi pogajanja o uvedbi enotnega bolgarsko-jugoslovanskega koledarja.

Reforma koledarja je prvovrstna gospodarska nujnost, zato je tudi želeli, da se že enkrat izvede.

ŠVICA PLAČA SVOJE DOLARSKO POSOJILO V ZLATU

V stanovskem svetu je izjavil švicarski finančni minister, da bo Švica plačala spomladi leta 1934 zapadli obrok 5 odstotnega ameriškega posojila v zlatu, kakor se je zavezala pri najetju posojila, ker ne gre, da bi Švica zaradi par milijonov zapravila svoj dobri glas.

TRGOVINSKA POGAJANJA MED FRANCIJO IN NEMCIJO PRETRGANA

Trgovinska bilanca Nemčije je proti Franciji aktivna za 1.4 milijard mark. Če plača Nemčija vse svoje obveznosti po Dawesovem in Youngovem posojilu, ji ostane še 700 milijonov mark. Francozi so zato zahtevali, da Nemčija preneha s svojim dumpingom s scripsi. Ko so Nemci slišali to zahtevo, so takoj prekinili pogajanja. Ni izključeno, da pride do gospodarske vojne med Nemčijo in Francijo.

Tuji kapital v jugoslov. gospodarstvu

V svoji božični številki je objavil »Jugoslovanski Lloyd« o udeležbi tujega kapitala v jugoslovanskem gospodarstvu zanimiv članek, iz katerega posnemamo:

Takoj po preobratu je nastalo velikansko povpraševanje po kapitalu. Domači kapital se je ustvarjal z nabiranjem hranilnih vlog v nezadostni meri. Ta nedostatek je bil v dobi inflacije nadomeščen s tiskanjem bankovcev. Ko pa je leta 1923 nastopila deflacija, se je pomanjkanje domačega kapitala pokazalo v vsej sili. Tedaj se začela dotok tujega kapitala, zlasti v zapadne pokrajine naše države. Denarni zavodi v teh krajih so izkoristili svoje prejšnje zveze z dunajskimi in budimpeštanskimi denarnimi zavodi. Posledica tega je bila, da je prevzel dunajski kapital v Hrvatski in Slavoniji 30%, v Sloveniji 20%, v Bosni in Hercegovini 25% in v Vojvodini 30% od vse delniške glavnice. Budimpeštanske banke pa so prevzele v Hrvatski in Slavoniji 10%, v Bosni 10% in v Vojvodini 40% vsega delniškega kapitala. Udeležba češkoslovaškega, francoskega in angleškega kapitala je bila sorazmerno le slaba.

Ko je prišlo v jeseni leta 1929 do poloma, se je tuji kapital umaknil iz Jugoslavije, pa čeprav niso nastopili nobeni pravi razlogi za ta umik. Ta odtegnitev dunajskega in budimpeštanskega kapitala je bila tudi posledica lastnih težav, ki so zahtevale čim večjo mobilizacijo kapitala, dabi mogli dunajski in budimpeštanski denarni zavodi ohraniti svojo likvidnost. Za časa konjunktura je ta tuji kapital prejemal ogromne obresti iz našega gospodarstva, kakor hitro pa je nastala le prva težava, se je takoj umaknil in s tem prizadejal našemu gospodarstvu ogromno škodo. Vsled nerazvitosti našega domačega denarnega trga je bilo naše gospodarstvo navezano le na kratkoročna tuja posojila, v času krize pa se je izkazalo, da je tuji kapital nenevaren le, če je dan kot dolgoročno posojilo industriji. Kratkoročna tuja posojila bankam so se izkazala kot slaba. Prav tako se je izkazalo za slabo prevzemanje paketov naših delnic po tujem kapitalu, ker je tujina vedno kot prva uničevala tečaje naših nacionalnih vrednostnih papirjev. Stalni pritisk dotoka naših efektov iz tujine je neprestano preprečeval vsak ugoden razvoj na našem denarnem trgu. To so glavni razlogi upravičenega nezaupanja proti tujemu kapitalu, zlasti pa proti dunajskemu in budimpeštanskemu, ki nista originalna, temveč samo draga posredniška kapitala.

V jugoslovanskem gospodarstvu so v glavnem angažirani avstrijski, madjarski, francoski, češkoslovaški, nizozemski, italijanski, švicarski, belgijski in angleški kapital.

V jugoslovanskem bančarstvu je najbolj udeležen avstrijski kapital in to zlasti v denarnih zavodih v zapadnem delu države in v Bosni. Zlasti je bila udeležena Oest. Credit-Anstalt, katere polom je nad vse težko občutilo jugoslovansko gospodarstvo, ko je začela mobilizirati svoje jugoslovanskemu gospodarstvu dane kredite. Credit-Anstalt je imela večino delnic v ljubljanskem Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo. To večino je pozneje prevzel domači koncern pod vodstvom veleindustrijalca Westena. Velike pakete delnic je imela Credit-Anstalt še pri Jugoslovanski-Union banki v Zagrebu, pri Hrv. sveopći kreditni banki v Zagrebu in pri Ljubljanski kreditni banki. Niederösterreichische-Escompte Bank je imela večji paket delnic Bosanske industrijske in trgovske banke. Wiener Bank-Verein je bila angažirana v večji meri pri Sveopšti Jugoslavenski banki in pri Zemaljski banki za Bosno in Hercegovino.

Madjarski kapital je imel večji paket delnic Hrv. sveopće kreditne banke in Jugoslovanske Udružene banke v Zagrebu. Madjarska eskontna in menjalna banka pa ima večino delnic Jugoslovanskega kreditnega zavoda v Beogradu. Poleg tega je bil madjarski kapital interesiran pri nekaterih denarnih zavodih v Vojvodini.

Z manjšimi zneski so bile udeležene nemške banke Mendelssohn & Co., Deutsche Bank in Disconto Gesellschaft pri Hrv. sveopći kreditni banki v Zagrebu in Zemaljski banki v Bosni. Švicarski kapital (Schweizerische Creditanstalt v Curihu) ima večino delnic Srbsko-švicarske banke v Beogradu ter večje angažmane pri Sveopštem Jugoslavenskem d. d., Bosanski industrijski in trgovski banki ter Zemaljski

banki v Bosni. Od češkoslovaških bank ima Zivnostenská banka večino pri Jugoslavenski banki v Zagrebu, Češka industrijska banka pa večino Hrv. obrtne banke v Zagrebu, dočim so druge češkoslovaške banke udeležene le z manjšimi zneski.

Italijanski kapital zastopa v jugoslovanskem denarništvu Banca Commerciale Italiana, ki ima večino delnic Hrvatske banke v Zagrebu, dočim sta angažirana zavoda Unione di Credito v Milanu in Banca Commerciale v Trstu le v manjši meri.

Od angleških bank ima Anglo International Bank v Londonu večji paket delnic Jugoslovenske udružene banke v Zagrebu, pri kateri so z manjšim številom delnic angažirane še nekatere druge angleške banke.

Francoski kapital je v večji meri udeležen edinole po Union industrielle et Financière v Parizu in sicer pri Hrv. sveopći kreditni banki v Zagrebu, pri kateri so še udeležene francoske banke Banque de l'Union Parisienne, Schneider & Co. v Parizu. Banka de Paris et Pays Bas v Parizu je angažirana pri Jugoslovanski udruženi banki v Zagrebu.

Holandski kapital je angažiran s posredovanjem Amstelbanke (Amsterdam) pri Jugoslovanski udruženi banki v Zagrebu. Belgijski kapital je angažiran po zavodih Banque de Bruxelles, Mutuelle Solavy, Société Général de Belge, Banque pour l'Etranger in sicer pri Jugoslovanski udruženi banki, pri Sveopći Jugoslovanski Bankarski d. d., pri Zemaljski banki za Bosno in pri Bosanski industrijski in trgovski banki.

Domači denarni zavodi z domačim kapitalom brez tujega kapitala so: Prva hrv. štedionica, Srpska banka v Zagrebu, Jadransko Podunavska banka v Beogradu, katerih skupni delniški kapital znaša 200 milijonov Din.

(Konec prihodnjic.)

Obrtniško Silvestrovanje v „Trgovskem domu“

»Privredni pregled«

Zunanje ministrstvo je pričelo izdajati »Privredni pregled« kot stalno sobotno prilogo »Službenih Novin«. Samo pozdraviti je, da posveča zunanje ministrstvo v zadnjem času takšno pozornost gospodarskim vprašanjem, da izdaja celo svoj gospodarski list. To pažnjo do gospodarskih vprašanj je tem bolj pozdraviti, ker gospodarski krogi v prejšnjih časih nikakor niso mogli doseči od zunanjega ministrstva, da bi se bolj oziralo na potrebe gospodarstva. Zato pozdravljamo korak zunanjega ministrstva le z veseljem, zlasti še, ker je »Privredni pregled« vsebinsko dober.

Vendar pa bi si dovolili pri tej priliki tudi nekaj pripomb, ki imajo samo ta namen, da se čim bolj koristi našemu gospodarstvu. Da je informativna služba v resnici uspešna, mora biti koncentrirana. Samo na ta način se vse prejete vesti res izpopolnjujejo in dajo celotno pravilno sliko. Tako bi se morale tudi gospodarske vesti koncentrirati in to je pri nas tem lažje izvedljivo, ker imamo že Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, ki si je tudi pridobil za razvoj naše zunanje trgovine velike zasluge in ki poleg tega izdaja svoj »Glasnik«, ki se bo v novem letu še spopolnil. Ali ne bi bilo najprimernejše, da bi se tudi »Privredni pregled« združil z »Glasnikom« in bi ta mogel izhajati tedensko?

Da izhaja »Privredni pregled« kot priloga »Službenih Novin« ne moremo smatrati kot posebno srečno misel. Naročniki na »Službene Novine« so večinoma uradi in le v majhni meri gospodarski ljudje, ki so naročeni le na službene liste banovinskih uprav. Vsled tega se bo »Privredni pregled« med gospodarskimi krogi le malo čital, dočim se »Glasnik« že precej čita in se bo krog njegovih čitateljev gotovo še razširil.

Naj se ustvari ena velika gospodarska revija, ki bo zadovoljevala vse in naj se ne cepijo sile, ker teh itak ni preveč.

Adria prašek je boljši

Organizacija beogradske zbornice

Te dni je imela beogradska trgovinska zbornica važno sejo, na kateri se je organizirala po novem statutu. Predsednik zbornice nar. poslanec Milutin Stanojević je v svojem pozdravnem govoru podrobno opisal organizacijo zbornice. Zbornica se deli v pet odsekov, in sicer: v odsek bančnih zavarovalnih poslov, v odsek prometnih in carinskih poslov, v gostilničarski in turistični odsek, v odsek izvozne trgovine ter v odsek uvozne in notranje trgovine. Poleg tega ima zbornica štiri stalne odbore, in sicer: nadzorni, odbor za zbornično gospodarstvo, disciplinski odsek in odbor za kmetijstvo. Kmetijski odbor izvoli zbornični svet, ostali odbori pa se izvolijo na ta način, da vsak odsek imenuje v odbor svojega zastopnika. Ko bodo vsi ti odseki in odbori izvoljeni in konstituirani, bo zbornica popolnoma preustrojena po novih predpisih in bo mogla pričeti delati.

Nato je zbornica razpravljala o novih uredbah in novih davčnih predlogih. Soglasno so pri tej priliki poudarili vsi zbornični svetniki, da so vse zbornice v vseh teh vprašanjih sodelovale složno in da so vse v polni meri storile svojo dolžnost.

Adria prašek je boljši

Zakon o obrtih

Druga, popolnoma pregledana in popravljena, s pripombami in stvarnim kazalom opremljena izdaja. Priredil Rudolf Sterle, kasacijski sodnik v p. Založila in izdala tiskarna Merkur kot 33. zvezek zbirke »Zakoni in uredb«.

Zanimanje za obrtni zakon je bilo vsled velikega števila oseb, katerim ureja obrtni zakon njih pridobitno delavnost in življenjski obstanek, vedno nad vse veliko. Najbolj dokazuje to dejstvo, da sta v razmeroma kratkem času pošli obe izdaji obrtnega zakona, ki sta izšli v Sloveniji. Ze zato je bila potrebna nova izdaja obrtnega zakona. Posebno pa je ta postala potrebna vsled raznih napak in tiskovnih napak, ki so se vrinile v prvo izdajo. Vse te napake so v sedanjih drugih izdaji odpravljene, da nova izdaja obrtnega zakona popolnoma ustreza vsem svojim namenom. Posebno še, ker so dodane drugi izdaji tudi številne pripombe in vrhu tega še stvarno kazalo, da je znatno olajšano iskanje potrebnih zakonskih določil. Poleg tega upošteva nova izdaja obrtnega zakona tudi vse predpise, ki so izšli na podstavi obrtnega zakona in ki so bili objavljeni v »Službenem listu«. Vsled tega je tudi obseg knjige znatno narastel.

Nova izdaja obrtnega zakona bo zato nad vse dobrodošla vsem našim gospodarskim slojem in bo zadostovala tudi v primeru, da bi se obrtni zakon noveliziral, kakor se napoveduje v dnevnem tisku. Po izjavah z uradnih mest bo namreč ta novelizacija le nezatna in se bo predvsem omejila na popravilo napak, ki so pa v tej izdaji, kakor omenjeno, že popravljene. Oprema nove izdaje obrtnega zakona je lična in je tudi v tem pogledu nova izdaja vredna vsega priporočila.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, dne 2. januarja 1934. od 8. do 12. ure dopoldne v posvetovalnici združenja trgovcev za mesto Celje v Celju, Razlagova ulica št. 8 pritišče levo.

Adria prašek je boljši

RUMUNIJA OMEJUJE UVOZ

Rumunska vlada je suspendirala veljavo klirinškega dogovora z Nemčijo, ker so nastala o tem med nemško Drž. banko in Rumunsko narodno banko nesoglasja. Uvoz nemškega blaga je ustavljen. Prav tako je odgovarala rumunska vlada klirinške dogovore s Češkoslovaško in Poljsko. Vsak uvoz iz Poljske je prepovedan. Odpoved češkoslovaškega in poljskega kliringa je samo posledica velike pasivnosti rumunske trgovinske bilance napram Češkoslovaški in Poljski in verjetno je, da bo zasledanje gospodarskega sveta Male antante zopet omogočilo trgovinske stike med temi državami.

Po svetu

Francoski poslanik Naggiar je bil sprejet od Nj. Vel. kralja v avdienco, ki je trajala nad dve uri. Nato ga je kralj zadržal pri večerji.

Nj. Vel. kralj je daroval za zagrebške reževe 100.000 Din, enako vsoto pa v druge dobrodne namene.

Tudi za beogradske reževe je daroval Nj. Vel. kralj 100.000 Din.

Francoska vlada je povabila Titulesca v Pariz na važna politična posvetovanja.

Mušanova vlada je prodrla s svojim zakonskim načrtom o razdolžitvi kmeta in je sbranje načrt sprejelo.

Ital. drž. podtajniku Suviehu se baje ni posrečilo pridobiti Nemčije za italijanski načrt reforme Društva narodov.

Italija je odrekla Albaniji nadaljnje izplačevanje 10 milijonskega letnega obroka od dovoljenega 100 milijonskega brezobrestnega posojila, ker je Albanija sklenila trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo na podlagi klavzule največje ugodnosti in s tem baje kršila pogodbo o posojilu. Emancipacija Albanije od italijanskega vpliva se torej uspešno nadaljuje.

»Reichspost« je objavila, da so nar.-socialisti pripravili odstopiti plebiscitni pas na Koroškem Jugoslaviji, če ta spremeni svojo politiko do Francije. Tako iz Berlina, ko iz Beograda so to vest demantirali.

Angl. zunanji minister Simon je po sestanku z Boncourjem izjavil, da je Anglija odločno za ohranitev avtoritete Društva narodov.

V lipskem procesu je bila izrečena razsodba. Van der Lubbe je obsojen na smrt, Torgler in vsi trije Bolgari pa so oproščeni. Torgler pa pride zopet pred sodišče, ker je obtožen veleizdaje.

Dimitrova so takoj po oprostitvi imenovali sovjeti za univertzitetnega profesorja v Moskvi. Intervenirali so v Nemčiji za njegovo izpustitev iz zapora.

V razoroženem vprašanju so hitlerjevi prav bistveno popustili. Velešlam so sporočili nove zahteve Nemčije, ki vsebujejo v glavnem te določbe: Nemška vojska se poveča na 500.000 mož, ki bi služili le po eno leto. Nemčiji se dovoli četrtina defenzivnega orožja, ki ga imajo skupno Češkoslovaška, Poljska in Francija. Dovolj se ji težka artiljerija, razen najtežjega kalibra, minski metalci, tanki do 16 ton teže in lovska ter poizvedovalna letala.

Nemčija pa je pripravljena, če se sprejmejo te njene zahteve: skleniti nenapadalne pakete s sankcijskimi določbami, pristane na mednarodno vojaško kontrolo, če velja ta tudi za druge države, se kontrola more raztegniti tudi na nacionalna združenja. Vse te pogodbe naj bi se sklenile za deset let.

Končno izjavlja Nemčija, da bi skušala doseči spremembo mej le z mirnimi sredstvi. Glede Posaarja ne stavi nobenih zahtev, misli pa, da bi hitra rešitev vprašanja ugodno vplivala na francosko-nemška pogajanja.

Nemški krogi so prepričani, da bodo ti njih pogoji sprejeti, so pa pripravljene tudi na kompromis. Francoski tisk te pogoje odklanja, angleški zunanji minister Simon pa je baje že izjavil, da bi se moglo dovoliti Nemčiji 200.000 vojske.

Papež je v svojem božičnem nagovoru na kardinale izjavil, da ne veruje v vojno, ker nimajo države denarja za vojno. Ostro se je izjavil tudi proti sterilizaciji.

Avstrijski škofje so izdali božično pastirsko pismo, v katerem ostro obsojajo narodno socialistične nauke ter zlasti njih plemenske teorije, sterilizacijo, antisemitizem in njih ekstremna nacionalistična načela.

Češkoslovaški general Klecanda odide s 6 čl. oficirji na povabilo vlade Kolumbije v januarju v Kolumbijo, kjer bo organiziral kolumbijsko armado.

Velika špionažna afera je bila odkrita v Franciji. Neka Marija Louiza je s pomočjo tolmača v franc. mornariškem ministrstvu dobila tajne dokumente in jih pošiljala v Rusijo. V špionažno afero je zapleteno tudi več Fincev in Poljakov ter Francozov. Na Finskem so aretirali 40 oseb, v Parizu pa 18.

Velikanska železniška nesreča se je pripetila v bližini Pariza. Brzovlak iz Strassbourga je v polni hitrosti zavozil v drug brzovlak. Udarac je bil strahovit. Okoli 180 potnikov je bilo mrtvih, okoli 300 pa ranjenih. Je to največja železniška nesreča, kar jih je bilo v Franciji.

Denarstva

STANJE NARODNE BANKE.

Po zadnjem izkazu z dne 22. t. m. se je stanje Narodne banke v 3. tednu t. m. spremenilo tako-le (vse številke v milijonih Din):

Zlata in devizna podloga se je zmanjšala za 5,9 na 1902,5, devize, ki ne spadajo v podlogo, pa so se povečale za 6,6 na 68,8.

Vsota kovanega denarja v niklu in srebru se je povečala za 24,6 na 274,2.

Znova so padla posojila in sicer menična za 17,5 na 1822,0, lombardna pa za 1,0 na 305,2.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 43,1 na 4.177,1 in je s tem dosegel najnižje, doslej zabeleženo stanje.

Dvignile pa so se obveze na pokaz, a v manjši meri, kakor pa se je zmanjšal obtok bankovcev. Narasle so za 28,1 na 1192,2. Obveznosti z rokom so se zmanjšale za 3,3 na 1093,3.

Zlato in devizno kritje se je zmanjšalo od 35,44 % na 35,43 %, samo zlato pa je naraslo od 33,33 na 33,43 %.

Obrestna mera je še vedno ostala neizpremenjena.

Po izjavi glavnega finančnega poročevalca v francoskem senatu Reniera prihranijo v Franciji varčevalci na leto okoli 20 milijard frankov. Ker pa je nastalo nezaupanje do denarnih zavodov, so začeli varčevalci denar težavirati ter je danes okoli 30 milijard težaviranih.

Grška vlada bo razpisala posojilo v višini 1200 milijonov drahem, da z njim plača razlašene veleposestnike in pomaga beguncem iz Turčije. Vlada bo skušala plasirati posojilo tudi v tujini in se v ta namen pogaja s tujimi finančnimi skupinami.

Brazilijanska vlada je odredila, da se znižajo vsi bančni in hipotečni dolgovi kmetovalcev za 50 odstotkov. Kot odškodnino dobe banke 6% oblagacije.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo **tovarna JOS. REICH** Poljanski nasip 4-6. Seleburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

GLASNIK ZAVODA ZA POSPEŠEVANJE ZUNANJE TRGOVINE

Izšla je nova številka Glasnika Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine z zelo zanimivo vsebino. Med drugim objavlja list te članke: Avstrijski načrt o pospeševanju živinoreje. Načrt regionalne gospodarske zveze balkanskih držav. Industrializacija novih držav in njen vpliv na svetovno gospodarstvo. Pregled tujih trgov: avstrijskega, italijanskega, belgijskega in nizozemskega. Splošni pregled letošnjega sadnega trga v Pragi. Poleg tega prinaša list veliko število trgovinsko-političnih in carinskih vesti, najnovejše razpise finančnega ministrstva, razne informacije za izvoznike, statistične vesti, bibliografski pregled, cenik za zavarovanje valute, povpraševanje po našem blagu v tujini itd.

Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine bo s prvim januarjem 1934 začel izhajati po trikrat na mesec in sicer vsakega 1., 10. in 20. v mesecu in sicer v novi opremi in z večjim številom rubrik. Z izhajanjem vsakih deset dni bo mogel list pravočasno nuditi gospodarskemu svetu vse potrebne informacije v zvezi z razvojem razmer na svetovnih trgih in s trgovinsko-političnimi tendencami posameznih držav.

Glasnik zavoda za pospeševanje zunanje trgovine se naroča v Beogradu, Ratnički dom.

Sklenitev trgovin. pogodbe z Albanijo

Kakor smo že kratko poročali, je bila v Beogradu podpisana trgovinska pogodba med našo državo in Albanijo. Sklenitev pogodbe z Albanijo je tem važnejša, ker je vsled italijanskega protektorata imela italijanska trgovina čisto izjemen položaj v Albaniji, da so bile trgovinske zveze drugih držav z Albanijo skoraj nemogoče. Bilo je to čisto protinaravno stanje, ker velik del Albanije gravitira k jugoslovanskim mestom. Da pa je bilo to stanje tudi za Albanijo nad vse slabo, potrjuje albanska trgovinska bilanca. Po podatkih »Privrednega pregleda« našega zunanjega ministrstva je uvozila Albanija v prvih 7 mesecih l. l. blaga v vrednosti 8'92 milijonov zlatih frankov, izvozila pa le za 3'89 milijonov zlatih frankov. Albanska zunanja trgovina je torej zelo pasivna, kar je za primeroma revno deželo tem bolj občutno.

Največ je seveda uvozila in izvozila iz in v Italijo. Italija je uvozila v Albanijo blaga za 3'36 milijonov zlatih frankov, druge države so daleč za Italijo, pa čeprav

z njimi meji Albanija. Tako so uvozile v Albanijo blaga za (v stotisočih zlatih frankov): Jugoslavija za 5'3, Grška za 4'6, Anglija za 9'0, Francija za 3'9, Češkoslovaška za 7'1 U. S. A. za 6'2, Avstrija za 2'7, Nemčija za 6'3, Japonska za 4'0, Madžarska za 1'2, Belgija za 1'9 in Brazilija za 1 stotisoč frankov. Druge države niso uvozile niti za stotisoč frankov.

Največ blaga je izvozila Albanija v Italijo in sicer za 3'2 milijone zlatih frankov. V U. S. A. za 307.910, v Grčijo za 186.377, v Francijo za 61.990 in v Jugoslavijo za 40.996. Izvoz je bil torej nad vse zadovoljiv, kar je pač posledica prevelikega favoriziranja italijanske trgovine.

Zato je Albanija pretrgala z dosedanjim praksom in kljub nevarnosti italijanskih represalij, ki so se tudi zgodile, začela trgovinska pogajanja z Grško, Jugoslavijo, Češkoslovaško in z drugimi državami. Ta pogajanja z Jugoslavijo so že bila ugodno zaključena, a bodo po vsej verjetnosti tudi z drugimi državami.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je razvil sistematično akcijo, da zainteresira tuje uvoznike za naše blago, zlasti uvoznike, ki še niso v trgovinskih stikih z našo državo ali pa so imeli le začasne stike. Odziv tujine na akcijo Zavoda je odličan in so bile že dosežene nove trgovinske zveze naših producentov s tujimi uvozniki. Da bi se čim bolje izkoristil naslovni material Zavoda in da se nudi tujim uvoznikom čim bolj uporaben ponudbeni material, poziva Zavod naše interesente, da mu pri sklicevanju na številke tujih povpraševanj, pošljejo tudi konkretne ponudbe, ki naj obsegajo te podatke: Točno označbo vrste blaga in embalažo po tržnih uzancih, razpoložljivo količino blaga, ceno, ki naj bo po možnosti kalkulirana ali cif uvozno pristanišče ali franko naša mejna postaja, plačilne pogoje in rok dobave. Obenem naj pošljejo tudi vzorce, če to zahteva ponudni predmet. Zavod bo že na podlagi te ponudbe sporočil interesentu, če ima njegova ponudba upanje na uspeh in bo v tem primeru spravil ponudnika v direktno zvezo s tujim uvoznikom. Pripominjamo pa, da Zavod ne prevzema nobenih jamstev za boniteto tujih tvrdk.

Les in lesni izdelki.

- 18710 — Halle: dževerasti javor, jesen, divja češnja za izdelovanje furnirja;
- 20395 — Casablanca: zaboji za pošiljanje sadja in povrtnine;
- 20453 — Tel-Aviv: zastopnik za les in vse lesne izdelke;
- 20670 — Dunaj: žagana orehovina (deske in podnice);
- 20723 — Oslo: Sirovine za izdelavo palic;
- 20729 — Lausanne: hrastove doge;
- 20788 — Bruges (Belgija): lesene krogle za okrase.
- 20861 — Amsterdam: razni okviri za slike;
- 21120 — Torino: mehki les;
- 21180 — Rotterdam: les od zelenike (pušpan);
- 21213 — Istanbul: zastopnik za orehovino;
- 18710 — Halle: javorov, jasenov in les češnje za furnirje.

Sadni proizvodi

- 20007 — Düsseldorf: konzerve breskvinega soka in koncentriran sok od breskve;
- 20317 — Linz: zastopnik za suhe češplje;
- 20319 — Dunaj: orehi in jabolka;
- 20530 — Pariz: jabolka;
- 20587 — Marseille: jabolka;
- 20672 — Tel-Aviv: suhe češplje in višnje;
- 20782 — Rogones (Francija): komisijonar za suhe češplje.
- 21007 — Marseille: suhe češplje;

- 21096 — Marseille: zastopnik za orehe in lešnike;
- 21128 — Berlin: zastopnik za orehe, suho sadje in brinje;
- 21182 — Amsterdam: suhe češplje, orehi, pekmez.

Razni deželni pridelki in zdravilne rastline.

- 18335 — Kairo: fižol;
- 20324 — Curih: zdravilne rastline;
- 20400 — Gdańsk: razni deželni pridelki;
- 20534 — Stanislavow: paprika;
- 20587 — Marseille: ječmen za pivovarne;
- 20674 — Dunaj: zeleni fižol;
- 20837 — Curih: zdravilne rastline;
- 20838 — Brno: paprika;
- 18983 — Berlin: zastopnik za med, oljčno olje, sviloprejkje, opij;
- 20737 — Besançon: razne zdravil. rastline;
- 20860 — Lyon: razne zdravilne rastline;
- 20862 — Gand (Belgija): komisijonarski zastopnik za rastlinsko olje;
- 21007 — Marseille: koruza, sočivje, fižol, čebulno seme, suhe pečenke, hmelj in zdravilne rastline;
- 21089 — Gradec: rženi rožiček;
- 21096 — Marseille: zastopnik za suho povrtnino, rdečo čebulo (prodaja po vsej Franciji);
- 21128 — Berlin: zastopnik za zdravilne rastline, oljčno olje in tobak;
- 21183 — Hamburg: razne zdravilne rastline;
- 21236 — Milano: zastopnik za suho sočivje.

Perutnina, živinoreja in ribe

- 18335 — Kairo: suhomesnati proizvodi;
- 19482 — Brno: kostna moka;
- 19975 — Chalon-sur-Saône: kože od divjačine, zlasti od belic, kun in lisic;
- 20316 — Dunaj: čreva;
- 20318 — Dunaj: morske ribe;
- 20333 — Jeruzalem: zastopnik za kuhano in suho gnjat v škatlah, za mesne konzerve v škatlah in podobno;
- 20436 — Lagny (Francija): soljeno svinjsko meso (gnjat, prsa in pleča) za tvornico konzerviranih živilskih potrebščin;
- 20456 — Madrid: jajca;
- 20515 — Curih: čreva;
- 20531 — Pariz: sardine in ribje konzerve;
- 20783 — Altona: čreva.
- 21066 — Leipzig: gosji puh;
- 21119 — Predazzo (Trento): sveže in prekajeno meso, svinjska mast in podobni predmeti;
- 21128 — Berlin: zastopnik za kože;
- 21252 — Breslau: sirove kože, zlasti konjske.

Naš pravi domači izdelek

Razni industrijski predmeti

- 20532 — Clichy (Francija): copate iz tkanine in baržuna;
- 21044 — Jaffa: škrob, dekstrin in sirup;
- 21073 — Istanbul: zastopnik za predelano in lakasto kožo in za tuljce za klobuke;
- 21146 — Catania: zastopnik za predelano kožo, kovinsko galanterijsko blago, okraske za pohištvo ko rožice itd. in železne predmete;
- 21248 — Kopenhagen: instrumenti za niveliranje;
- 21258 — Antwerpen: stožci.
- 20109 — Alexandria: mineralne barve;
- 20153 — Utrecht: zastopnik za razne industrijske predmete;
- 20333 — Jeruzalem: zastopnik za pivo;
- 20518 — Torino: zastopnik za predelane kože.

Rudarstvo.

- 20110 — Alexandria: marmor, bel in v barvah;
- 20334 — Barcelona: mangan in sljuda.
- 18983 — Berlin: zastopnik za azbest, svinčeno, bakreno in cinkovo rudo;
- 20520 — New York: hromova in manganska ruda, bauxit;
- 20862 — Gand (Belgija): komisijonarski zastopnik za rudarske proizvode;
- 21213 — Istanbul — zastopnik za hromovo rudo;
- 21235 — Bergamo: barijev karbonat.

Razno.

- 20323/1 — Curih: spisek interesentov za hotelske potrebščine;
- 20323/2 — Curih: spisek interesentov za razne konzumne predmete;
- 20386 — Gand: zastopnik za izvoz raznega gradbenega materiala za javna dela, kemične in rudarske proizvode, rastlinsko olje itd., za izvoz v Belgijo in v Francijo.
- 21007 — Marseille: rogovina;
- 21074 — Brno: zastopnik za vse vrste naših izvoznih predmetov;
- 21215 — Amsterdam: kompenzacijski posli za holandski uvoz.

Zunanja trgovina

V Bolgarski pripravljajo nov zakon o pospeševanju domače industrije.

Avstrijsko-angleška pogajanja za izvoz jamskega lesa v Anglijo so se razbila.

Nemški izvoz na Poljsko se je v novembru povečal od 12'5 na 23'3 milij. zlotov.

Francoski parlament je odklonil zakonski načrt, po katerem naj bi se uvedel državni monopol na petrolej.

VELIKO POVPRASEVANJE PO ŠILINGIH

V Parizu, Bruslju, Pragi, Amsterdamu in Budapešti je bilo pred božičnimi prazniki veliko povpraševanje po šilingih. Vsak dan je bilo prodanih šilingov za približno od pol do enega milijona. Večinoma so zahtevali šilinge turisti.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domači izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Št. Janž, pošta Rečica ob Savinji.

Besedilo: Majerhold Anton ml. Obratni predmet: trgovina z vinom na debelo.

Imetnik: Majerhold Anton ml., trgovec v Št. Janžu.

Okrožno kot trg. sodišče v Celju, odd. III., dne 5. decembra 1933. Rg A III 177-2.

Sedež: Maribor. Besedilo: »Petit Paris« modna trgovina, družba z o. z.

Obratni predmet: trgovina z modnim blagom in manufakturo. Družbena pogodba z dne: 14. novembra 1933., opr. št. 5052, dopolnjena z notarskim aktom z dne 30. novembra 1933.

Visokost osnovne glavnice: dinarjev 100.000.—

Poslovodje: 1. Misita Aleksander, trgovec in posestnik v Jarenini št. 47; 2. Grgurevič Marija, zasebnica v Mariboru, Fochova ulica št. 24.

Za namestovanje upravičen: poslovodji kolektivno.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 7. decembra 1933. Fi 263/33 — Rg C II 103/2.

Sedež: Šmartno ob Paki. Besedilo: »Savinja«, družba z omejeno zavezo, tvornica kemičnih izdelkov.

Obratni predmet: Izdelovanje in razpečevanje kemičnih izdelkov, zlasti lepil in sorodnih, v stroko spadajočih predmetov, udeležba pri enakih ali sličnih obratih ter ustanovitev podružnic takih podjetij.

Družbena pogodba z dne 2. decembra 1933.

Visokost osnovne glavnice: 40.000 Din. Na to vplačani zneski v gotovini: 10.000 Din.

Poslovodja: Petrič Milan v Šmartnem ob Paki.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Celju, odd. I., dne 12. decembra 1933. Rg C II 76/2.

Izbrisale so se nastopne firme:

Sedež: Maribor. Besedilo: Adolf Himmler. Obratni predmet: trgovina s produkti.

Zaradi smrti lastnika. Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 30. novembra 1933. Rg Einz I 75/4.

Sedež: Maribor. Besedilo: Josef Walzl. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom.

Zaradi smrti lastnika. Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 30. novembra 1933. Rg A I 15/3.

Sedež: Maribor. Besedilo: Konfekcijska tovarna Fran Skušek.

Zaradi prestanka obrata. Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 7. decembra 1933. Rg A II 301/4.

Sedež: Ormož. Besedilo: Otmar Diermayr. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom.

Zaradi prestanka obrata. Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 7. decembra 1933. Rg Pos I 39/3.

Sedež: Ptuj. Besedilo: Johann Steudte. Obratni predmet: sodarstvo. Zaradi prestanka obrata.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 7. decembra 1933. Rg A I 116/3.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Dolnja Lendava. Besedilo: Hinko Blau. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom.

Izbriše se dosedanji imetnik Hinko Blau, vpišeta pa nova imetnika (javna družabnika) Blau Ludvik, trgovec v Dol. Lendavi, in Bartos Evgen, zasebnik v Dol. Lendavi, zbog česar: javna trgovska družba od 20. novembra 1933.

Besedilo firme odslej: Blau i Bartos. Za namestovanja upravičena sta oba družabnika vsak zase.

Okrožno sodišče v Mariboru odd. III., dne 30. novembra 1933. Rg A II 168/3.

Sedež: Maribor. Besedilo: Narodna banka Kraljevine Jugoslavije, filijala v Mariboru.

Izbriše se dosedanji zastopnik Miloradovič Novak, upravnik podružnice, vpiše pa novi zastopnik Zak Dragotin, upravnik filijale v Mariboru.

Firmo podružnice zastopajo in jo podpisujejo odslej upravnik filijale Zak Dragotin skupno s svojim namestnikom Berecem Ferdinandom, če pa je eden od teh dveh odsoten, višji uradnik Märzthal Obren, in sicer vedno po dva in tako, da mora sopolpisati eden izmed prvih dveh.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 30. novembra 1933. Rg B II 29/6.

Naše narodno gospodarstvo v novembru 1933

(Po statistiki OUZD v Ljubljani)

Slabo vreme je zaposlenost delavstva v novembru precej oviralo. Prirast članstva OUZD-a napram lanskemu letu je znašal samo 489 napram prirastu 807 v oktobru. Tudi sezija je v novembru že precej popustila. Od oktobra je padlo članstvo OUZD-a za 863.

Največji absolutni letni prirast izkazuje tekstilna industrija in sicer +2.260 zaposlenecv. Njej sledi »gradnja železnic, cest in vodnih zgradb« z absolutnim prirastom +807 zaposlenecv. Razveseljivo je dejstvo, da se je začela naša lesna industrija popravljati. Letni prirast »gozdno-žagarske industrije« znaša +301.

Največji absolutni letni padec izkazuje stavbarstvo. »Gradnje nad zemljo« so padle zadnje leto za 1.525 zavarovancev. Trgovina izkazuje padec — 793 zavarovancev, tu je zapopadeno tudi prestopanje trgovskih nameščencev k »Trgovskemu in bolniškemu podpornemu društvu« v Ljubljani. Zanimiva je ugotovitev, da je »industrija za predelovanje lesa in rezbarstvo« padla od novembra 1932 za 649 zavarovanih delavcev, dočim je »gozdno-žagarska industrija« v tem času napredovala za +301, kakor je zgoraj omenjeno. Ta pojav nekoliko spominja na razmerje med oblačilno in tekstilno industrijo.

Podrobnejši konjunkturni in sezijski razvoj posameznih naših industrij kaže sledeča tabela:

Industrijska skupina	Povprečno štev. zav. delavcev v novembru 1933	Prirast > +, oz. padec < - od nov. 1932
Rudarstvo	—	+ 2
Gradnja žel., cest, vod. zgr.	3.136	+ 807
Občinske obrati	1.390	+ 296
Tekstilna industrija	11.676	+ 2.260
Poljedelstvo	635	+ 88
Denarni in zav. zavodi, samostojne pisarne	561	+ 70
Industrija tobaka	961	+ 106
Industrija papirja	1.888	+ 145
Gradnja prevoznih sredstev	291	+ 21
Industrija kože in gume	1.593	+ 96
Gozdno-žagarska industrija	6.288	+ 301
Industrija hrane in pijače	3.655	+ 106
Hišna služničad	8.300	+ 173
Grafična industrija	1.116	+ 13
Industrija kamenja in zemlje	3.244	+ 13
Kemična industrija	1.614	+ 4
Kovinska industrija	6.254	+ 113
Gostilne, kavarne in krème	2.810	+ 67
Gledališča, svob. poklici, razno	1.134	+ 57
Oblačilna industrija in čiščenje	4.333	+ 236
Higijena	1.612	+ 91
Zasebna prometna podjetja	833	+ 61
Predelovanje kože in nj. surrog.	3.252	+ 262
Javni promet	566	+ 54
Industrija za predelov. lesa in rezbarstvo	3.450	+ 649
Centrale za proizvodnjo sile in preskrbo z vodo	520	+ 104
Trgovina	3.394	+ 793
Gradnje nad zemljo	3.364	+ 1.525
Skupaj	77.877	+ 489

Brzjavni: Krispercoloniale Ljubljana Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Velepražarna kave. Mlini za dišave

LJUBLJANA DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode

Točna postrežba — Ceniki na razpologo Ustanovljeno leta 1840

Dobava-prodaja

Direkcija državnih železnic Subotica sprejema do 30. decembra ponudbe o dobavi 3 reflektorjev.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 1. januarja ponudbe o dobavi 1000 kg tovotne masti.

Dne 2. januarja bo pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo kolosečnega materijala.

Dne 3. januarja 1934 bo pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu licitacija za dobavo signalnih naprav; pri Komandi mornarice v Zemunu pa za dobavo 25 ton bencola.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 4. januarja ponudbe o dobavi pozitivnih plošč za akumulatorje, 2 pnevmatik za poltovorni avtomobil, 50 kg jekla, 5 plošč jeklene pločevine, 50 žag za gater ter o dobavi naprave za klozete.

Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 4. januarja ponudbe o dobavi 760 kg vijakov z maticami, 700 kg zakovic, 700 kg transformatorskega olja in 200 m² hrastovega lesa.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

RAZNO

Na ljubljanski univerzi se je letos vpisalo 1945 slušateljev, dočim jih je bilo lani le 1782. Mnogo se je vpisalo Poljakov židovske vere.

Proračun Delavske zbornice v Ljubljani znaša 2'31, zagrebške pa nad 3 milijone dinarjev.

Proračun mesta Sušaka izkazuje 16'06 milijonov izdatkov in 12'56 milijonov Din dohodkov. Primanjkljaj v višini 3'5 milijonov bo pokrit s 55% občinskimi dokladami.

Zaupanje v dolar je padlo in dunajska pevka Marija Jeritza je sklenila svojo pogodbo o koncertni turneji po Ameriki o višini honorarja v avstrijskih šilingih in ne v dolarjih.

I. G. Farben so začele izdelovati sintetični porcelan, ki je zelo lahek in ki se lažje barva od naravnega.

MARIBORSKI SVINJSKI SEJEM

Na svinjski sejem dne 22. dec. 1933 je bilo pripeljanih 48 svinj; cene so bile te: Mladi prašiči 7 do 9 tednov stari komad Din 110— do 120—, 3 do 4 mesece stari 200— do 250—, 5 do 7 mesecev stari 300— do 360—, 8 do 10 mesecev stari 400— do 550—, 1 leto stari 600— do 650—, 1 kg žive teže 6— do 7—, 1 kg mrtve teže Din 9-50 do Din 10—, — Prodanih je bilo 13 svinj.

Program ljubljanske radio postaje

Petek, dne 29. decembra: 12'15: Reproduciran klavirski koncert. — 12'45: Poročila. — 13'00: Čas, angleška lahka glasba na ploščah. — 18'00: Smučarska gimnastika (Drago Ulaga). — 18'30: Predavanje Narodne odbrane. — 19'00: Sokolska telovadba (Trček Stane). — 19'30: Smučarsko predavanje (Drago Ulaga). — 20'00: Prenos iz Zagreba. — 22'00: Čas, poročila, reproducirana moderna plesna glasba. —

Sobota, dne 30. decembra: 12'15: Reproducirane vesele pesmi. — 12'45: Poročila. — 13'00: Čas, Baletna glasba na ploščah. 18'00: Reproducirani valčki. Stanje cest. — 18'30: Zabavno predavanje (Mirko Kragelj). — 19'00: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber). — 19'30: Zunanji politični pregled (dr. Jug). — 20'00: Radio orkester, lahka glasba. — 20'30: Vokalni koncert ge. Repovševe. — 21'00: Božične skladbe izvaja mandolinistični kvartet. — 21'30: Čas, poročila. — 21'50: Radio jazz.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20. Četrtek, dne 28. decembra: Tartuffe. Red Sreda.

Petek, dne 29. decembra: Praznik cvetočih češenj. Red B.

Sobota, dne 30. decembra: Turške kumare. Izven. Globoko znižane cene od 5 do 14 Din.

Nedelja, dne 31. decembra: ob 15.: Robinzon ne sme umreti. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.

Ob 21.: Raj potepuhov. Premiera. Izven. Znižane cene.

Opera, začetek ob 20.

Četrtek, dne 28. decembra: Pikova dama. Red Četrtek.

Petek, dne 29. decembra: Ol-Ol. Začarani pičič. Red A.

Sobota, dne 30. decembra: Bohème. Gostuje ga. Anita Mezetova. Izven.

Nedelja, dne 31. decembra: ob 15.: Traviata. Izven. Znižane cene.

Ob 21.: Pri belem konjičku. Izven. Znižane cene.

KNEBL ADOLF naznanja v svojem in v imenu svoje hčerke Erne Knebl ter ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njegova iskreno ljubljena soproga, mamica, sestra, teta in svakinja, gospa

Karolina Knebl roj. Pauschin

soproga trgovca

danes ob 1 uri zjutraj po kratkem, mukapolnem trpljenju, previdena s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne bo v petek, dne 29. decembra 1933, ob 2. uri popoldne izpred mrtvašnice, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu, kjer jo položimo v rodbinski grobnici k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 30. t. m. ob 7. uri zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 27. decembra 1933.

Posebna naznanila se ne bodo pošiljala.

Občina Ljubljana. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.